Dosarul nr. 2a-1529/23
(2-19097077-02-2a-25042023)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Igor Pulbere

D E C I Z I E

26 septembrie 2023 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

În componenţa:
Preşedintele completului, judecător Nelea Budăi
Judecătorii: Iurie Cotruță și Ion Țurcan

examinând, în procedură scrisă, cererea de apel depusă de Roșca Anastasia împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 15 iunie 2020, emisă în procedura cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare în judecată înaintată de „Termoelectrica” SA în interesele APLP nr. 54/197 către Roșca Anastasia privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t:

La 23 aprilie 2019, SA „Termoelectrica” acționând în interesele APLP nr. 54/197 a depus cerere de chemare în judecată către Roșca Anastasia privind încasarea datoriei pentru consumul energiei termice în sumă de 47 802,25 lei acumulată pînă în februarie 2019, pentru ***** din str. *****, ***** și cheltuielile de judecată.

În motivare a indicat că potrivit contractului de livrare-utilizare a energiei termice în apă caldă nr. 5150 din 23 mai 2006, încheiat între SA „Termoelectrica” şi APLP nr. 54/197 ultimul şi-a asumat obligația de a achita lunar plata pentru utilizarea energiei termice furnizate. Din cauza neonorării obligațiilor de plată, la 31 martie 2019 datoria APLP nr. 54/197, la consumul de energie termică constituia suma de 6 808 745,17 lei, devenind astfel debitorul SA „Termoelectrica”.

SA „Termoelectrica” precizează că datoria în cauză s-a format ca urmare a neachitării de către locatarii blocului a prestației de alimentarea cu energie termică realizată de către APLP nr. 54/197 ca serviciu de gospodărire comunală. Relevă că locatarii blocului au beneficiat nemijlocit de serviciul prestat şi aveau obligația de a achita în termen contravaloarea acestuia conform facturilor (bonurilor de plată) primite. Invocă reclamantul că potrivit informației din Registrul bunurilor imobile, în calitate de proprietar al ***** din str. *****, *****este înregistrată Roșca

Anastasia, iar conform informației privind situația despre achitarea pentru energia termică pîrîtul Anastasia Roșca a acumulat o datorie în mărime de 47 802,25 lei.

SA „Termoelectrica” indică faptul că în caz de neachitare, de către proprietarii/chiriașii/locatarii apartamentelor/încăperilor locuibile şi nelocuibile ai blocului locativ gestionat, a datoriilor la serviciile locativ-comunale, inclusiv alimentarea cu energie termică, APLP nr. 54/197 este în drept să acționeze consumatorii în judecată pentru încasarea datoriei şi chiar obligația de a o face, pentru a stinge creanța sa față de SA „Termoelectrica” din contul achitărilor efectuate către sub consumatorii restanți. Totodată, menționează că APLP nr. 54/197 nu a acționat în judecată consumatorii restanții, inclusiv pîrîtul Anastasia Roșca, pentru încasarea datoriei la consumul energiei termice în sumă totală de 47 802,25 lei acumulată pînă în luna februarie 2019, în mare parte din lipsa mijloacelor financiare pentru achitarea taxei de stat şi altor cheltuieli de judecată, această prerogativă fiind exercitată, în condițiile legii, de SA „Termoelectrica”.

Reclamanta susține că obligațiunea de achitare a costului serviciilor prestate de livrare a energie termice urmează a fi pusă în sarcina beneficiarului de serviciu, în speță, proprietarul/locatarul apartamentului, Anastasia Roșca care au neglijat obligațiile de plată, în pofida faptului că trebuiau să plătească datoria în termen de 30 de zile de la primirea facturii în conformitate cu reglementările art. 863 alin. (1) lit. b) Cod Civil. Pîrîtul nu a înaintat pretenții cu privire la cantitatea şi calitatea energiei termice livrate în perioada raportată, respectiv nici documentele de plată nu le-a contestat, fapt ce demonstrează legalitatea şi onestitatea acțiunilor reclamantului.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 15 iunie 2023, a fost admisă integral cererea de chemare în judecată înaintată de „Termoelectrica” SA în interesele APLP nr. 54/197 către Roșca Anastasia privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la Roșca Anastasia, născută la *****, domiciliată în mun. Chișinău, str. *****, *****, în beneficiul APLP nr. 54/197, cod fiscal *****, cu sediul în mun. Chișinău, str. *****, datoria pentru consumul de energie termică la locul de consum mun. *****, str. *****, *****, în sumă de 47 802,25 lei (patruzeci și șapte mii opt sute doi și 25 bani).

S-a încasat de la Roșca Anastasia, născută la *****, domiciliată în mun. *****, str. *****, *****, în beneficiul „Termoelectrica” SA, cod fiscal *****, cu sediul în mun. Chișinău str. ***** taxa de stat în mărime de 1434,07 lei (o mie patru sute treizeci și șapte și 07 bani).

La 11 aprilie 2023, Roșca Anastasia a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 15 iunie 2023, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2023, a fost admisă cererea înaintată de Roșca Anastasia cu privire la repunerea în termenul legal a apelului. S-a repus apelanta Roșca Anastasia în termenul legal de declarare a apelului împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 15 iunie 2020.

În motivarea apelului, apelanta a indicat că cu hotărârea în cauză din 15.06.2020 (dispozitivul) a făcut cunoştinţă abia la 03.04.2023, prin intermediul cancelariei Judecătoriei Chişinău cu sediul Centru, pentru ce şi a semnat în dosar. Iar, la 10.04.2023, a depus apel nemotivat, prin care a solicitat admiterea apelului cu repunerea termenului de contestare, casarea hotărîrii judecătoriei Chişinău cu sediul Centru din 15.06.2020 şi eliberarea de la achitarea taxei de stat. Şi ca rezultat la 27.04.2023, prin încheierea Curţii de apel mun. Chişinău din 27.04.2023, a fost admisă cererea privind repunerea în termenul legal a apelului. La 08.08.2023 prin intermediul oficiului poştal a primit copia hotărârii motivate a judecătoriei Chişinău cu sediul Centru din 15.06.2020.

Cu hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 15.06.2020, nu este de acord, deoarece o consideră neîntemeiată şi ilegală, fiind examinată în lipsa sa. De fapt, nu a fost înştinţată în mod legal despre locul, data şi ora examinării dosarului în cauză, instanţa de fond nu a luat în consideraţie alte circumstanţe (lipsa încălzirii în apartamentul în cauză pentru perioada anilor 2011-2019, precum şi termenul de 18 ani de zile pentru care s-a acumulat datoria în sumă de 47.802,25 lei) şi ca rezultat a fost lezată în dreptul de a face explicaţii, să ridice excepţie de tardivitate împotriva acţiunii oblice SA ,,Termoelectrica” şi să prezinte documentele necesare pe cauza dată pentru a fi examinate de către judecătorul Igor Pulbere. Careva citaţii la adresa sa, pe numele său nu au parvenit. Prin ce a fost încălcat art. 388 al. 1 lit. b) CPC.

În calitate de temei a casării sau modificării hotărârii Judecătoriei Chişinău cu sediul Centru din 15.06.2020, a indicat art. 386 al CPC, a) circumstanţele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin; d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

La fel, apelanta a menționat că nici în cererea de chemare în judecată nici în hotărîrea instanţei de fond nu este indicată perioada pentru care s-a acumulat datoria în mărime de 47.802, 25 lei solicitată de către reclamant SA ,,Termoelectrica”. Deoarece de fapt este indicat că Roşea Anastasia a acumulat datoria pînă luna februarie 2019 pentru serviciul de consum a energiei termice pentru apartamentul de pe str. ***** mun. *****în mărime de 47.802,25 lei, dar nu este indicat termenul de cînd a început să se acumuleze datoria în cauză şi pentru cîţi ani de zile a fost acumulată datoria solicitată. Reieşind din informaţia de la Infocom, care arată apariţia datoriilor din luna noiembrie 2001 pînă la octombrie

2017 se arată datoria totală în mărime de 36.287,53 (pentru încălzire 32.461,98 lei şi prepararea apei calde 3.825,55 lei), precum şi din informaţia de la SRL „Infobon” pentru perioada din luna septembrie 2017 pînă la luna februarie 2019 se arată datoria totală în mărime de 47.802,25 lei (pentru încălzire 43.976,70 lei şi prepararea apei calde 3.625,55 lei), care au fost anexate de către Termoelectrica la cererea sa de chemare în judecată.

Din ce reiese că, de fapt SA „Termoelectrica” prin acţiunea sa oblică cu valoare redusă, a solicitat încasarea datoriei în suma de 47.802,25 lei pentru perioada anilor 2001 luna noiembrie pînă la 2019 luna februarie, ceia ce constituie 18 ani de zile. Prin ce a fost încălcat art. 391 CC, care prevede că termenul general în interiorul căruia persoana poate să-şi apere, pe calea intentării unei acţiuni în instanţă de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani. Iar, art. 393 CC al RM, interzice modificarea termenului de prescripţie extinctivă sau a modului de calculare. Prin ce a fost lezată în dreptul de a depune referinţă, precum şi cererea de ridicare a excepţiei de tardivitate în instanţa de fond dat fiind faptul că a fost examinată fără înştiinţarea şi participarea sa.

Conform art. 394 al Codului civil, acţiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripţie extinctivă numai dacă persoana în a cărei favoare a curs prescripţia [...] a ridicat excepţia de tardivitate conform Codului de procedură civilă. RM).

La fel, apelanta a menționat că în perioada anilor 2011 – 2020, a efectuat reparaţia capitală în apartamentul său personal cînd toate bateriile de fapt au fost scoase în toată casa şi a fost unită numai o ţeava principală de încălzire care trecea prin apartament. Toate acestea lucrări au fost perfectate de către lucrătorii de la Asociaţia lor, care ulterior nu au perfectat nici un act de constatare la faţa locului sau careva proces verbal.

Suplimentar atrage atenţia instanţei de apel asupra faptului că datoria în cauză nu o recunoaște şi în toată această perioadă din noiembrie 2001 pînă februarie 2019 nu a achitat serviciul de livrare a energiei termice dat fiind faptul că nu îl primea şi nu avea careva contract încheiat ca consumator cu SA „Termoelectrica”. Ceia ce nu corespunde cu poziţia instanţei de fond în hotărârea motivată, unde figurează careva ordin de încasare sub nr. 06 din 09 septembrie 2019 plătitor Colesnicov Vladimir faţă de APLP 54/197 în suma de 13.946,20 lei. Deoarece de fapt personal la 24.12.2021, a achitat datoria în legătură cu consumul energiei termice acumulată ,dar pentru perioada martie 2019 - decembrie 2020 pentru ***** de pe str. ***** mun. *****conform acţiunii oblice din 18.05.2021, conform bonului de plată nr. 1, pe care îl anexează la prezenta cerere de apel motivată pentru perioada anilor cînd au fost instalate bateriile în apartamentul său şi a început să se folosească de serviciul în cauză.

La 25 aprilie 2023, conform fișei de repartizare, cauza a fost distribuită pentru examinare în ordine de apel judecătorului raportor Budăi Nelea (f.d. 42).

Colegiul civil notează că acțiunea înaintată de SA „Termoelectrica” în interesele APLP nr. 54/197 privind încasarea sumei și cheltuielilor de judecată, a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată de capitolul XXI[1] al Codului de procedură civilă (art. 276[2]-276[4]).

În conformitate cu prevederile art. 276[2] Cod de procedură civilă, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depăşeşte 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanţei, fără a se lua în considerare dobânzile, penalităţile, cheltuielile de judecată şi alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.

În conformitate cu prevederile art. 276[3] alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică.

În conformitate cu prevederile art. 276[4] Cod de procedură civilă, instanţa soluţionează cauza şi adoptă dispozitivul hotărârii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii. Dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată şi înscrisurile anexate, pârâtul nu depune referinţă, soluţionarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar. Hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanţei judecătoreşti şi se comunică participanţilor la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condiţiile prezentului cod. Deciziile instanţei de apel nu se supun recursului, fiind definitive şi irevocabile de la pronunțare. Instanţa de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, prevederile art.276[3] fiind aplicabile corespunzător.

Colegiul civil reține că în adresa părților a fost expediată înștiințarea instanței de apel cu privire la examinarea cauzei civile date în ordine de apel, în lipsa părților, care a fost recepționată de părți.

La 15 septembrie 2023, asupra cererii de apel, SA „Termoelectrica” a depus referință, solicitând respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii instanței de fond.

Prin cererea din 15 septembrie 2023, SA „Termoelectrica” a solicitat examinarea acțiunii în ședință publică, cererea pe care Colegiul civil o va respinge, având în vedere că instanţa de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, prevederile art.276[3] fiind aplicabile corespunzător.

Studiind materialele cauzei şi argumentele cererii de apel, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău consideră apelul pasibil admiterii, cu casarea integrală a hotărârii primei instanţe şi trimiterea pricinii spre rejudecare în prima instanţă în alt complet de judecată, reieşind din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 385 lit. d) al Codului de procedură civilă, să admită apelul, să caseze integral hotărîrea primei instanţe şi să trimită cauza spre rejudecare în primă instanţă doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art. 388 alin. (1) lit. d) şi i). La solicitarea participanţilor la proces, instanţa de apel poate trimite cauza spre rejudecare în prima instanță doar o singură dată, în cazul prevăzut la art. 388 alin. (1) lit. b).

În acord cu prevederile art. 388 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, hotărârea primei instanţe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă cauza a fost judecată de instanţă în absenţa unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data şi ora şedinţei de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 26 alin. (1) şi (2) din Codul de procedură civilă, procesele civile se desfăşoară pe principiul contradictorialităţii şi egalităţii părţilor în drepturile procedurale. Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încît părţile şi ceilalţi participanţi la proces să aibă posibilitatea de a-şi formula, argumenta şi dovedi poziţia în proces, de a alege modalităţile şi mijloacele susţinerii ei de sine stătător şi independent de instanţă, de alte organe şi persoane, de a-şi expune opinia asupra oricărei probleme de fapt şi de drept care are legătură cu cauza dată judecăţii şi de a-şi expune punctul de vedere asupra iniţiativelor instanţei.

În conformitate cu prevederile art. 193 alin. (1) Cod de procedură civilă, examinarea în fond a cauzei se face într-o singură ședință de judecată continuă, care poate fi întreruptă doar în temeiurile prevăzute de prezentul cod. În cazul în care legea nu prevede altfel, judecarea cauzelor are loc în şedinţă de judecată, cu înştiinţarea obligatorie a participanţilor la proces despre locul, data/datele şi ora/orele şedinţei.

În conformitate cu prevederile art. 100 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de chemare în judecată şi actele de procedură se comunică participanţilor la proces şi persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poştă, cu scrisoare recomandată şi cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act şi confirmarea primirii lui, precum şi prin delegaţie judiciară.

În conformitate cu prevederile art. 102 alin. (1), (3) şi (4) Cod de procedură civilă, instanţa înştiinţează prin citaţie participanţii la proces, martorii, experţii, specialiştii şi interpreţii privitor la locul, data şi ora şedinţei de judecată sau la locul, data şi ora efectuării unor acte de procedură. Citaţiile şi înştiinţările se înmînează participanţilor la proces, martorilor, experţilor, specialiştilor, interpreţilor astfel încît aceştia să se poată pregăti de proces şi să se prezinte la timp în faţa instanţei. Citaţia se înmînează părţii cu cel puţin 3 zile înainte de data judecării. În cauzele urgente, acest termen poate fi mai scurt, la discreţia instanţei.

Potrivit art. 105 alin. (1) al Codului de procedură civilă, citaţia şi înştiinţarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmînării citaţiei sau înştiinţării se înscrie pe citaţie sau înştiinţare în partea care se înmînează destinatarului, precum şi pe cotor, care se restituie instanţei.

Examinând apelul declarat de Roșca Anastasia şi analizând temeinicia hotărârii primei instanţe, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău consideră că sunt întemeiate argumentele apelantului cu privire la încălcarea normelor de drept procedural cu privire la citare, deoarece prima instanţă, contrar normelor legale enunţate mai sus, a examinat cauza în absenţa pârâtei/apelante Roșca Anastasia.

Instanța de apel remarcă că la 23 aprilie 2019, „Termoelectrica” SA în interesele APLP nr. 54/197 s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Roșca Anastasia privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Cauza a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă.

Totodată, se reține că corespondența expediată către pârâta/apelantă Roșca Anastasia a fost returnată cu mențiunea oficiului poștal ,,a expirat termenul de păstrare” (f.d. 27, 28).

În circumstanțele descrise, se atestă faptul că cererea de chemare în judecată cu anexele la aceasta și înștiințările instanței de fond nu au fost comunicate Anastasiei Roșca, iar instanța pripit a purces la examinarea cauzei în fond.

Astfel, Roșca Anastasia a fost lipsit de posibilitatea de a-și apăra poziția procedurală de pârât, prin prezentarea referinței și anexarea probelor în susținerea poziției sale.

Prin urmare, Colegiul civil constată lipsa înştiinţării legale a apelantei Roșca Anastasia despre data şedinţei de judecată la examinarea litigiul în instanţa de fond.

Sub acest aspect, ținând cont de faptul că Roșca Anastasia nu a fost înştiinţată legal despre data și locul şedinţei de judecată la examinarea pricinii în prima instanţă, Colegiul civil consideră că instanţa de fond la examinarea cererii de chemare în judecată, urmează să ia în considerare cele enunţate *supra*, în vederea

evitării încălcării dreptului apelantului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 CEDO.

De asemenea, la acest capitol, Colegiul civil consideră că apelanta nu poate fi învinuită de rea-credință sau lipsă de diligență, or, acesta cu certitudine nu a cunoscut despre prezentul litigiu, de către Roșca Anastasia, nefiind recepționată nici o înștiințare a instanței de fond.

Reieşind din cele expuse, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău consideră că Anastasiei Roșca i-au fost încălcate drepturile procedurale ca participant la proces, astfel, la examinarea litigiului din speţa dată fiind încălcate principiile fundamentale ale dreptului procedural civil - contradictorialitatea şi egalitatea părţilor în drepturile procedurale şi disponibilitatea în drepturi a participanţilor la proces.

În susţinerea opiniei enunţate, instanţa de apel invocă hotărârile Curţii Europene a Drepturilor Omului din 01 februarie 2005 în cazul Ziliberberg contra Moldovei şi din 13 noiembrie 2008 în cazul Russu contra Moldovei, prin care a fost recunoscută încălcarea art. 6 § 1 al Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale.

Or, conform art. 6 § 1 al Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege.

În consecinţă, Colegiul civil notează că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanţiilor procedurale prevăzute în Convenţie (CEDO, hotărârea Campbell şi Fell vs. Marea Britanie din 25 februarie 1982). Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă şi reală, dar nu iluzorie şi teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanţe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiţie (CEDO, hotărârea Airey vs. Irlanda din 19 octombrie 1979).

La rejudecarea cauzei, instanţa de fond urmează să ţină cont de cele menţionate şi reexaminând cauza, să emită o hotărâre legală şi întemeiată.

Astfel, din considerentele menţionate şi având în vedere faptul că prima instanţă a examinat cauza cu încălcarea normelor de drept procedural, eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanţa de apel, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău ajunge la concluzia de a admite apelul, de a casa integral hotărârea primei instanţe şi de a trimite cauza spre rejudecare în prima instanţă, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 276^3, 385 lit. d), art. 388 alin. (1) lit. b), 389-390, 394 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ,

d e c i d e:

Admite apelul declarat de Roșca Anastasia.

Casează integral hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 15 iunie 2020, emisă în procedura cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare în judecată înaintată de „Termoelectrica” SA în interesele APLP nr. 54/197 către Roșca Anastasia privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în aceeași instanţă, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul: Nelea Budăi

Judecătorii: Iurie Cotruță

Ion Țurcan